

Vincent van Gogh Route - Tilburg

WandelZoekpagina

Lengte

17 km

Start- en eindpunt

Trappistenklooster
Koningshoeven
Eindhovenseweg 3
5056 RP Berkel-Enschot

Openbaar vervoer

 Bus 141 Bravo/Arriva
Tilburg - Best, Bushalte Abdij
Koningshoeve,
Eindhovenseweg 3, 5056 RP
Berke-Enschot. Hier is het
startpunt.

Parkeren

 Parkeerplaats Abdij
Koningshoeven,
Eindhovenseweg 3, 5056 RP
Berke-Enschot

Horeca

 **Trappistenklooster
Koningshoeven**
Eindhovenseweg 3
5056 RP Berke-Enschot

 café Zomerlust
Oisterwijksebaan 15
5018 TG Tilburg

 café Mie Pieters
Laag Heukelomseweg 13
5059 AN Heukelom

 Op enkele punten onderweg
zijn banken en
picknickplaatsen ingericht

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

06-07-2023

Hart van Brabant

De korte periode dat Vincent van Gogh in Tilburg woonde, is voor VisitBrabant aanleiding een rondwandeling uit te zetten door het oostelijk buitengebied van Tilburg. Vertrekpunt is de Abdij Onze Lieve Vrouw van Koningshoeven. Van hier wandelen we naar de uitzichttoren tussen de A58 en de A65 en vervolgens langs het Wilhelminakanaal en de wijk Jeruzalem naar de Piushaven. Dan gaat de route naar het natuurgebied Moerenburg langs de voormalige buitenplaats Huize Moerenborch, de Korvelse Loop en de Zandleij. Onder de A58 door en na oversteek van de Voorste Stroom komen we in het gehucht Heukelom met Café Mie Pieters. Weer op weg wandelen we door het kleine duinengebiedje de Pierenberg en vervolgens rond het Bergh- of Galgeven. Het laatste traject gaat over de Kerkeindse Heide terug naar de Abdij Onze Lieve Vrouw van Koningshoeven.

Jammer genoeg gaat deze Vincent van Gogh wandeling helemaal niet langs plekken in het buitengebied van Tilburg, waar Vincent van Gogh in zijn korte Tilburgse periode zijn sporen heeft achtergelaten. De route is wellicht achter het bureau van VisitBrabant ontstaan! Een korte Vincent van Gogh stadwandeling in de binnenstad van Tilburg rond het St. Annapleintje maakt herinneringen aan zijn verblijf nog zichtbaar!

Routebeschrijving verloopt grotendeels via knooppunten van het Wandelrouten netwerk VisitBrabant: 20 - 30 - 70 - 64 - 61 - 1 - 89 - 86 - 85 - 90 - 87 - 97 - 63 - 64 - 62 - 58 - 57 - 88 - 98 - 12 - 11 - 95 - 94 92 - 10 - 21 - 20

Routebeschrijving

1 We starten voor deze Vincent van Gogh rondwandeling vanaf de parkeerplaats bij KNP54. De Abdij Onze Lieve Vrouw van Koningshoeven achter ons latend wandelen we over het voetpad links langs de drukke Eindhovenseweg richting Moergestel tot in de bocht bij het wegwijkpunt. Hier gaat de route linksaf over de veldweg tussen de akkers door tot we naar rechts worden afgeleid en door het draaihekje over een smal paadje langs enkele paddenpoeltjes op het asfalt bij KNP30 onder aan het talud van de A58 komen. We wandelen even naar rechts en door het tunneltje onder de A58 door bereiken we uitkijktoren 'De Nieuwe Herdgang', die opgesloten ligt tussen de snelwegen A65 en A58, ter hoogte van knooppunt De Baars. Vanaf deze 25 meter hoge uitkijktoren heb je een panoramisch uitzicht over de skyline van Tilburg en het natuurgebied Moerenburg en Koningshoeven. De toren, die toegankelijk is via een tourniquet, over de twee trappen. Nu gaat de route terug door het tunneltje en houden naar rechts het bomenlaantje aan tot we na goed 500 meter bij KNP70 aan de ophaalbrug over het Wilhelminakanaal komen. We steken het kanaal over en gaan rechtsaf onder het viaduct van de A58 en A65 door. We volgen de onverharde Hoevense Kanaaldijk langs het Wilhelminakanaal en komen over de Nieuwe Leij, die met een duiker onder het kanaal doorstroomt. We passeren de hockeyvelden van Were Di. Onder de Meierijbaan door slaan we meteen linksaf en wandelen langs het talud en de bebouwing van de wijk Jeruzalem tot we bij KNP64 het kruispunt van de Kempenbaan, Ringbaan Oost en Ringbaan Zuid. Bij de verkeerslichten steken we recht over en vervolgen de route even rechtdoor en dan rechtsaf door de Hoevenseweg. Rechtdoor bereiken we de brug over de Piushaven en KNP61.

2 Bij KNP61 gaat de route op de oever van de stadshaven rechtsaf. Met de bocht mee bij de zwaai van het Wilhelminakanaal komen we aan de draaibrug, die we naar rechts oversteken. Hier staat KNP1 en we volgen de Hoevense Kanaaldijk rechtsaf op de oever van het kanaal tot we voor KNP 89 aan de Kommerstraat naar links bij

het gebouwtje afslaan. We betreden door de cortenstalen poort het Landschapspark Moerenburg en wandelen linksaf langs het hekwerk van de voormalige Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). We komen aan de imposante cortenstalen constructie van het voormalige Huize De Moerenborch. Als we het terrein van Huize De Moerenborch aan de oostzijde hebben verlaten en op de Moerenburgseweg staan, zien we naar links KNP86. We wandelen een klein stukje linksaf tot we het bruggetje over de Korvelse Waterloop bereiken en over de brug naar rechts wandelen. Opnieuw over een bruggetje tot aan het klaphekje aan onze linker zijde. Door het klaphekje en een bomenlaantje bereiken we een laatste stukje van de Korvelse Waterloop en de Koeburgseweg. Naar rechts over het asfalt komen we aan een bruggetje over de Leij. Voor dit bruggetje volgen we naar rechts het paadje op de oever van De Leij tot we op de Kommerstraat komen. Hier gaat de route naar links over De Leij en dan meteen rechtsaf tussen De Leij rechts en het Grollegat links. Het pad volgend worden we naar rechts via een bruggetje met bruggedicht over De Leij geleid en bereiken naar links KNP85. We volgen nog steeds de route langs De Leij naar KNP90. We komen op de verharding van de Meierijbaan en we houden links aan langs een picknicktafel. We volgen de groengele markering naar KNP87.

3 Vanaf KNP87 gaat de route onder de viaducten van Knooppunt de Baars en komen we na het hekwerk bij KNP97. Hier wandelen we richting KNP63. Op deze Y-splitsing houden we links aan door een bomenlaantje met naar links zicht op de A65. We komen aan het einde op de Bakvenseweg, waar we linksaf door het coulisselandschap verderop bij KNP64 komen. Rechtsaf wandelen we na de sluitbalk door het coulisselandschap naar KNP62. linksaf en dan via de eenvoudige hangbrug over de Voorste Stroom bereiken we langs het moerassig en drassig bosgebiedje met enkele vennetjes bij KNP58 Café Mie Pieters aan de Laag Heukelomseweg.

4 We wandelen vanaf KNP58 bij Café Mie Pieters rechtsaf op de Laag Heukelomseweg naar de brug over de Voorste Stroom. Het asfalt gaat bij KNP57 over in de Sparrendreef. Bij de kruising met de Hoevenseweg met de parkeerplaatsen wandelen we rechtuit. We passeren KNP88 tot we bij KNP98 komen. Hier gaat de route rechtsaf onder de hoogspanningsleiding door en komen in het Natuurgebied de Pierenberg. Het groengeel gemarkeerde pad verloopt tegen de klok in rond een kleine zandverstuiving tot we onder de hoogspanningsleiding weer op de Sparrendreef uitkomen. Hier rechtsaf en verder tot aan KNP12. Bij KNP12 slaan we rechtsaf richting KNP11. De gemarkeerde route zoekt zijn weg door het bosgebied tot we bij KNP11 uitkomen. We wandelen even naar links om dan rechtsaf achter de sluitboom met natuurgebied rond het Galgeven of Berghven te betreden. Tegen de klok in wandelen we rond dit 30 hectare grote ven, dat in bezit is van Brabants Landschap. Allereerst passeren we aan de linkerzijde het Keelven en komen vervolgens bij het Galgeven of Berghven. Langs een bankje en zwerfsteen wandelen we dicht langs de oever rond het ven en steken dan in het bosgebied rechtsaf door naar een zandweg. Na de sluitbalk slaan we rechtsaf en met de bocht naar rechts komen we in het bosgebied de Brekxsche

Hoven van Staatsbosbeheer. We houden de route rechtuit tot we KNP95 bereiken. We slaan hier linksaf en volgen het bospad tot we aan KNP94 komen, waar we langs het hekje op de Bakvenseweg uitkomen. De route gaat even naar links tot we aan het talud met de Eindhovenseweg staan. De trap leidt naar het viaduct over de A58.

5 We steken rechtsaf het viaduct over en na de vangrail steken we de Eindhovenseweg over en gaan even naar links via de trap het talud af en volgen het bospad (Nieuwendijk) langs de A58. Voorbij Parkeerplaats Kerkeind gaat het bospad naar rechts. We volgen het bospad (Tweede Heisteeg) tot op het punt waar de groengele routemarkering ons naar rechts afleidt. We komen nu in het gebied van de Kerkeindse Heide. De route voert door het open heidegebiedje met een bocht linksaf naar de Pijnendijk. Op de Pijnendijk wandelen we onder de hoogspanningsmasten door en vervolgen de route rechtsaf. Na de bocht rechtaf komt de Pijnenbaan uit op de Eindhovenseweg bij KNP21. Vanaf KNP21 is het linksaf op de Eindhovenseweg nog een kort traject terug naar het startpunt, de parkeerplaats bij de Abdij Onze Lieve Vrouw van Koningshoeven.

Omgevingsinformatie

Trappistenabdij Onze Lieve Vrouw van Koningshoeven

Omstreeks 1880 vestigen zich hier monniken van de Abdij Sainte Marie du Mont in Noord-Frankrijk als de situatie in Frankrijk onmogelijk wordt. Abt Dominique Lacaes zendt pater Sébastien Wyart, oud-officier van het leger der Zouaven, naar Nederland waar hij door bemiddeling van zijn oud-strijdmakker Antoine Arts, superior van de Fraters van Tilburg, de Tilburgse textielabrikant Caspar Houben leert kennen. Deze is eigenaar van De Schaapskooi, drie hoeven, die Koning Willem II in 1834 heeft laten bouwen ten oosten van Tilburg. Caspar Houben geeft de drie hoeven in bruikleen, die in 1881 tot een primitief kloostertje worden ingericht. In de beginjaren is het armoe troef in De Schaapskooi. Maar als Dom Nivardus Schweykart, een brouwerszoon uit München, een bierbrouwerij start, is dit een gouden vondst. De financiële toestand verbetert en het aantal kloosterlingen neemt gestaag toe. In 1891 voldoet Dom Willibrordus Verbruggen de nog uitstaande schuld van f. 9000.- aan Caspar Houben en wordt het klooster tot abdij verheven. De oude Schaapskooi wordt gesloopt en er wordt een nieuwe abdij en kloosterkerk gebouwd. Begin van de 20e eeuw moeten de monniken door problemen de abdij verlaten en keren later terug. In 1945 kiest de kloostergemeenschap voor het eerst een eigen nieuwe abt. Gekozen wordt Dom Willibrord van Dijk, die het strenge kloosterleven nieuw leven inblaast zonder de regeltucht te laten verslappen. De huidige Abt is Broeder Isaac Majoor, die zorg draagt voor een gemeenschap met 18 monniken.

Huize De Moerenborch

Deze voormalige buitenplaats aan de oostzijde van Tilburg wordt voor het eerst in 1358 vermeld als hoeve te midden van uitgestrekte heidevelden en moerassen. In 1384 komt deze hoeve in handen van de Abdij van Tongerlo en doet Huize De Moerenborch voortaan dienst als huisvesting voor de pastoors van Tilburg en Enschoot, die hier slechts incidenteel wonen. Na de Vrede van Munster in 1648 wordt het met het opkomend Protestantisme door de Staatse overheid in beslag genomen, die het dan in 1691 verkoopt aan Charles Graham, kolonel in het Staatse leger. Zes jaren later gaat Huize De Moerenborch met hoeve en landerijen over aan de Staatse kolonel Philippe Claude de Saint Amant. Deze laatste twee hebben de buitenplaats uitgebreid tot een fraai landgoed, compleet met gracht en toegangspoort, geflankeerd door twee zuilen met twee schild dragende leeuwen en links en rechts van het landgoed een duiventil. Een schilderij uit die tijd is de enige tastbare herinnering aan Huize De Moerenborch. In 1750 raakt Huize De Moerenborch in verval en wordt verkocht voor de sloop. Bij graafwerkzaamheden in 2005 worden resten aangetroffen van het voormalig Huize De Moerenborch en het idee ontstaat de geschiedenis van dit markante gebouw te laten herleven als kunstwerk bij de herinrichting van het gebied. Van het vroegere landhuis Moerenburg herrijzen enkel de in cortenstaal ontworpen contouren van het Barokke gebouw op de plek waar het eeuwen geleden gestaan heeft en zoals dat is afgebeeld op het schilderij uit 1700. Het hellende plein en de wijkende gevels verwijzen naar het vervreemdende, vertekende perspectief in dat schilderij. Een kopie van het oorspronkelijke schilderij is uitgehakt in een enorme granieten plaat, die bij de toegangspoort van Huize De Moerenborch ligt.

Beekdal van de Voorste Stroom

Deze laaglandbeek kabbelt door het landschap op het traject van Tilburg naar Oisterwijk. Vanaf de samenvloeiing van de benedenloop van de Nieuwe Leij en de Korvelse waterloop in het buitengebied Moerenburg tot aan de samenvloeiing met de Achterste Stroom bij Oisterwijk stroomt de Voorste Stroom door een breed dal. In de hoogtijdagen van de Tilburgse textielindustrie werd het afvalwater van de textiel fabrieken via de verschillende waterlopen geloosd op die Voorste Stroom. De schade door de vervuiling van deze beek leidt aan het begin van de vorige eeuw tot een langlopend conflict tussen de gemeenten Tilburg en Oisterwijk. Dit heeft tot gevolg dat in 1927 door de toenemende industrialisatie en bevolkingsgroei in het buitengebied Moerenburg de eerste rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van Nederland wordt gebouwd. Zo kan het vervuilde water van de Tilburgse textiel fabrieken gezuiverd worden en levert het op die manier geen overlast meer aan het verderop gelegen Oisterwijk. Vanaf 2013 zet zich de Stichting Duurzaamheidsvallei in voor duurzaamheidsprojecten, die gericht zijn op behoud en versterking van de landschapskwaliteiten in het gebied van de Voorste Stroom. Het gaat daarbij om natuurbehoud en natuurontwikkeling, het zichtbaar maken en behouden van het cultuurhistorisch erfgoed en het op een verantwoorde manier omgaan met het milieu (opwekking van zonne-energie en windenergie, het schoonmaken en hergebruik van afvalwater).

Café Mie Pieters

In Heukelom op loopafstand van Tilburg, Berkel-Enschoot en Oisterwijk ligt aan de Voorste Stroom het café met de romantische naam 'Jagers en Vissers Lust'. Maar deze uitspanning is in de volksmond beter bekend als 'Mie Pieters'. De ongehuwde Maria Isabella Pieters (1854-1936) bestierde als kasteleinsvrouw meer dan 50 jaren tot 1930 op geheel eigen wijze de herberg, die ze huurde van de Tilburgse wollenstoffenfabrikant Adolf van den Bergh (1879-1956). Deze kwam hier na de jacht geregeld in haar café even uitblazen en een borreltje drinken. Maar naast de jagers waren het ook de vissers die hier neerstreken. Zij gooiden in de vele watertjes en vennen, zoals de Helleputten, het Schaapsven en het Galgeven, hun hengel uit om er paling maar ook snoek en voorn te vangen. De afgelopen honderd jaar is er geregeld verbouwd en oude foto's laten nu nog zien hoe het er vroeger uitzag. Zo zijn ook de muurschilderingen uit 1925 en 1929 van de Oisterwijkse schilders W. Lukkenaar en A. van Rake behouden gebleven en die zijn in 2016 gerestaureerd. Ze beelden op sprookjesachtige manier de naam 'Jagers en Vissers Lust' en de omgeving van het café uit. Tot op de dag van vandaag

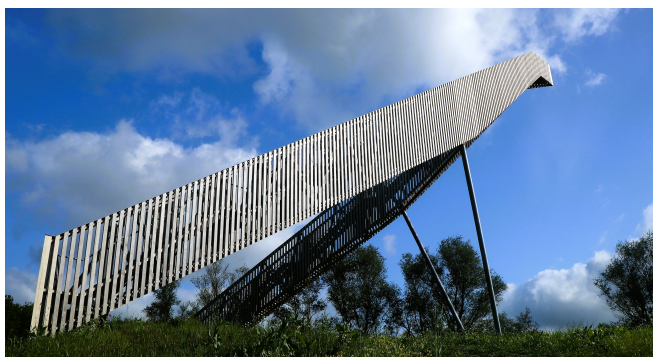
is het een oase van rust en gezelligheid in het dal van de Voorste Stroom waar de wandelaar en fietser aangenaam kan verpozen!

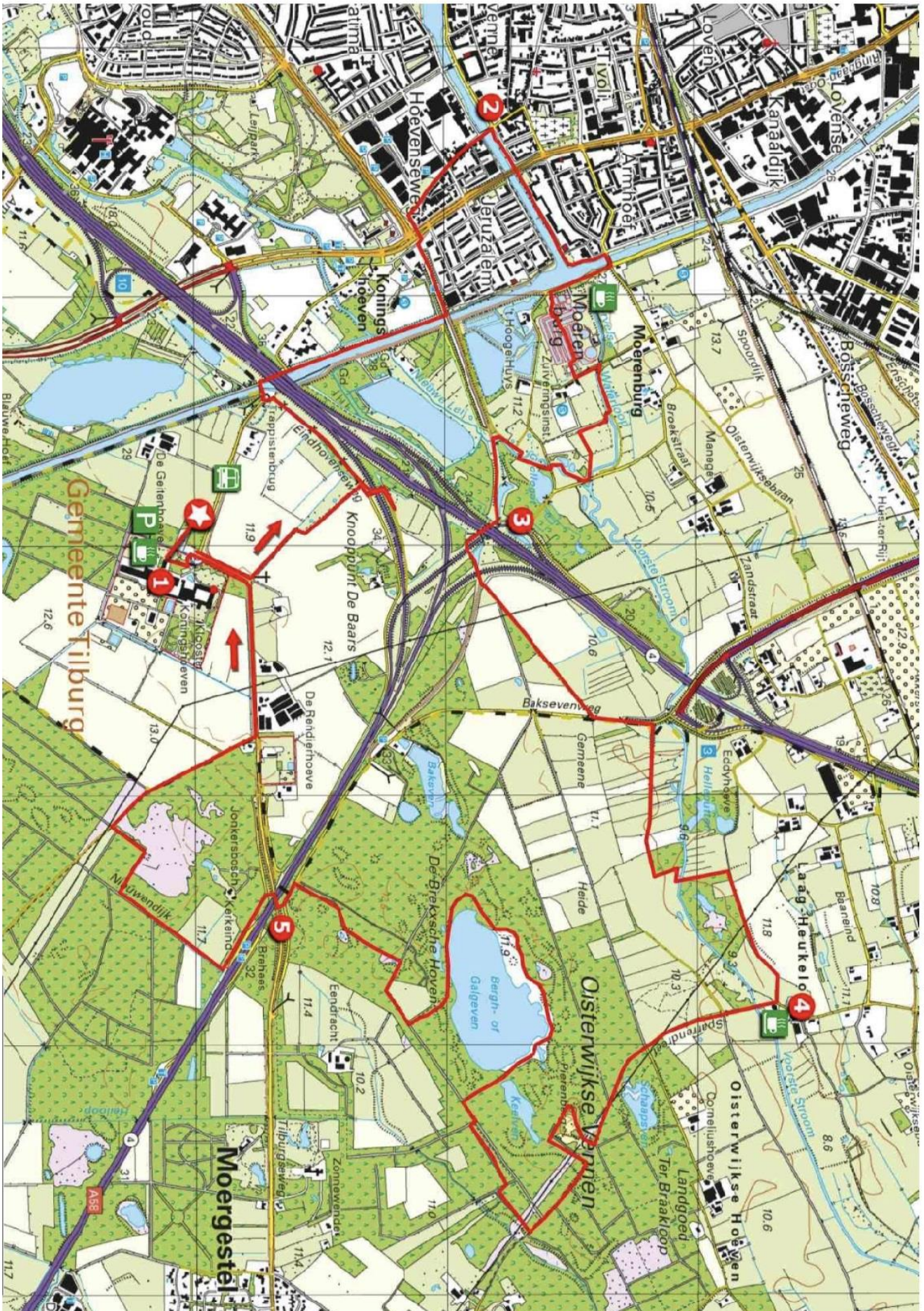
Galgeven of Berghven

Dit 30 hectare grote ven ligt in een natuurgebied, dat in bezit is van Brabants Landschap. Het is omringd is door heuveltjes. Op een daarvan heeft ooit een galg gestaan en op een andere een windmolen uit 1811, die als volmolen werd benut door Tilburgse textielfabrikant Pieter Johannes van den Bergh (1811-1894). Daarom heet dit ven ook wel Berghven. Deze textielfabrikant bracht de wollenstoffen voorheen van Tilburg naar Dordrecht om ze daar vollen. Er was bij de volmolen een kleine nederzetting gebouwd, met enkele vol- en wasinrichtingen, enkele arbeiderswoningen en een kantoortje. Van de nederzetting is niets meer over, op enkele destijds geplante loofbomen na. In 2005 heeft men kalkrijk water uit de ondergrond in dit ven gelaten om zo de zuurgraad omhoog te brengen, want het water was levenloos geworden door het vollen van de wol in het verleden. Ondanks dit alles wordt ook nu nog Kleine Zonnedauw, Waterdrieblad en Moerashertshooi in de omgeving van dit ven gevonden.

De Kerkeindsche Heide

Dit bosgebied ten zuidoosten van Tilburg en grenzend aan Moergestel behoort aan het Brabants Landschap en is vooral bekend om zijn levendbarende hagedis. Op de Kerkeindsche Heide zijn de open, he schrale bermen verdwenen en is het gebied geleidelijk omgezet in een soortenrijk bos met meer structuur. Tegelijkertijd zijn de oude bosbouwkundige patronen met het stramien van paden en bosvakken, met daaromheen brandsingels van berken, uit cultuurhistorische overwegingen gehandhaafd. Temeer omdat de levendbarende hagedis het juist moet hebben van de heiderijke bermen van de brandgangen. Een deel van de Kerkeindsche Heide wordt door scoutinggroep 'The Challenge' gebruikt al kampeerbos. Maar bijzonder is het kleine Landgoed De Kluizenaar, een 14 hectare grote privéterrein verscholen in een bosperceel en eigendom van de Tilburgse fabrikantenfamilie Verschuren. Hier woonde vlak na WOII in 1946 oorlogsvrijwilliger en kamermeester van Churchill, Montgomery, Eisenhower en Prins Bernhard de uit Moergestel komende 'Dutchie' Piet Hermans met zijn familie. Hij werkte op de textielfabriek van Verschuren-Piron, maar onderhield ook het landgoed in de bossen.

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen